

Vedtak

Saksdokumenter: KM 9/24

Ordning for askeonsdag

Vedtak

Kirkemøtet vedtar Ordning for askeonsdag.

ORDNING FOR ASKEONSDAG, bokmål

- Liturgisk ordning for askeonsdag gir stor mulighet for lokal tilpasning og kan gjennomføres i tråd med Ordning for hovedgudstjeneste eller som en kort kveldsgudstjeneste.
- Til asketegning brukes en blanding av aske og matolje. Asken må ikke blandes med vann, fordi dette danner etsende lut.
- Kirkerommet er åpent en stund før gudstjenesten, med anledning til stillhet, lystenning og bønn.
- Som preludium kan det fremføres vokal- eller instrumentalmusikk som svarer til dagens karakter. Dette skjer normalt som forspill til salmen.
- Det kan være prosesjon under preludium, forspill til første salme eller inngangssalme. Prosesjonskors bæres først i prosesjonen. Lys, tekstmål, og eventuelt brød og vin kan bæres inn.

Menigheten står under eventuell prosesjon, ledd 2 | **Inngangssalme** og 3 | **Hilsen**.

- Under ledd 3 | Hilsen kan det være en kort innledning om fastetiden.
- Ledd med overskrift i kursiv kan utelates. Dette gjelder leddene 4 | **Påminning om livets forgjengelighet**, 5 | **Bønnerop KYRIE**, 6 | **Dagens bønn**, 7 | **Bibelsk salme/Salme**, 10 | **Trosbekjennelse** og 13 | **Tekstlesning og stillhet** og 19 | **Utsendelse**.
- Ledd 12 | **Synsbekjennelse** kan flyttes frem til samlingsdelen. I samlingsdelen legges synsbekjennelsen eventuelt inn etter ledd 3 | **Hilsen**.
- Ordning for skriftemålgudstjeneste kan brukes i stedet for Ordning for askeonsdag. Ledd 16 | **Asketegningen** kan eventuelt legges inn i Ordning for skriftemålgudstjeneste.

I. Samling

1 | Forberedelse

Her eller etter 3 | **Hilsen** kan det være

Kort informasjon om dagens gudstjeneste ved medliturg eller liturg.

Kort stillhet

Tre klokkeslag

2 | Inngangssalme eller introitus

3 | Hilsen

ENTEN

L | Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.

ELLER

L | Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den hellige ånds samfunn være med dere alle.

ELLER

L | I Faderens og (+) Sønnens og Den hellige ånds navn.

ELLER

L | I Faderens og (+) Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver.

Menigheten setter seg.

4 | Påminning om livets forgjengelighet

ENTEN

ML/L | La oss høre hva Forkynneren skriver om livet:

Alt har sin tid, det er en tid for alt som skjer under himmelen:

en tid for å fødes, en tid for å dø,
en tid for å plante, en tid for å rykke opp,
en tid for å gråte, en tid for å le,
en tid for å sørge, en tid for å danse,
en tid for å lete, en tid for å miste,
en tid for å bevare, en tid for å kaste,
en tid for å rive i stykker, en tid for å sy sammen,
en tid for å tie, en tid for å tale.

Alt skapte han vakkert, hver ting til sin tid.

Ja, alle tider har han lagt i menneskenes hjerte.

Likevel kan ikke mennesket fatte det Gud har gjort fra begynnelse til slutt.

Jeg skjønnte at alt Gud gjør, står gjennom alle tider.

Ingen kan legge noe til, og ingen kan trekke noe fra. **FORKYNNEREN 3, 1-2.4.6- 7.11.14A**

ELLER

ML/L | La oss høre hva profeten Jesaja skriver om livet:

«Alle mennesker er gress, all deres troskap er som blomsten på marken. Gresset tørker bort, blomsten visner når Herrens ånde blåser på den. Sannelig, folket er gress. Gresset tørker bort, blomsten visner, men ordet fra vår Gud står fast for evig.» **JESAJA 40, 6B-8**

5 | Bønnerop KYRIE

6 | Dagens bønn

ENTEN

L/ML | La oss alle be.

Barmhjertige Gud, du setter oss fri fra synd og forgjengelighet. Vi ber deg: Lær oss å holde faste slik du vil. Gjør oss utholdende i bønn, trofaste i kjærlighet og helhjertet i kamp for rettferd. Gi verden håp ved Jesu Kristi kors, han som med deg og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.

A | Amen.

ELLER

Lokalt utformet bønn

II. Ordet

7 | Bibelsk salme/Salme

Her følger bibelsk salme eller en annen salme.

Dersom Salme 51 ikke brukes som Bibelsk salme her, brukes den som syndsbejennelse i ledd 12 | **Synsbejennelse.**

8 | Tekstlesning

Her kan det leses en av kirkeårets tekster for askeonsdag, en av tekstene som er foreslått i Veiledning for askeonsdag eller en annen høvelig tekst.

Lesningen innledes med:

ML | Det står skrevet i/hos ...

Lesningen avsluttes med:

ML | Slik lyder Herrens ord.

9 | Preken

Predikanten preker over en av tekstene som blir lest i gudstjenesten.

10 | Trosbejennelse

11 | Salme

12 | Syndsbekjennelse

L | La oss bekjenne våre synder.

DERSOM SALME 51 IKKE BRUKES I LEDD 7 | **BIBELSK SALME/SALME:**

A | Vær meg nådig, Gud, i din kjærlighet, stryk ut mitt lovbrudd i din store barmhjertighet! For mine lovbrudd kjenner jeg, min synd står alltid for meg. Se, du gleder deg over sannhet i mitt indre, du lærer meg visdom i det skjulte. Gud, skap i meg et rent hjerte, gi meg en ny og stødig ånd! SALME 51, 3.5.8.12

ELLER

En av syndsbekjennelsene fra Ordning for hovedgudstjenesten (A-D)

III. Bønn og asketegning

Se Veiledning for askeonsdag for refleksjoner rundt asketegning, bl.a. hva liturgen må være oppmerksom på i forbindelse med berøring og deltakelse.

13 | Tekstlesning og stillhet

Tekstlesning og stillhet tilpasses lokale forhold.

ENTEN

L/ML | Det står skrevet i Salmenes bok:

Herre, du ransaker meg og du vet – du vet om jeg sitter eller står, på lang avstand kjenner du mine tanker. Om jeg går eller ligger, ser du det, du kjenner alle mine veier.

Jeg kan si: «La mørket skjule meg og lyset omkring meg bli natt.» Men mørket er ikke mørkt for deg, natten er lys som dagen, mørket er som lyset. For du har skapt mine nyrer, du har vevd meg i mors liv. Jeg takker deg for at jeg er så underfullt laget. Underfulle er dine verk, det vet jeg godt. Knoklene mine var ikke skjult for deg da jeg ble laget på hemmelig vis og vevd dypt i jorden. Dine øyne så meg da jeg var et foster. Alle dager er skrevet opp i din bok, de fikk form før én av dem var kommet. Dine tanker, Gud, er dyrebare for meg, summen av dem er ufattelig! Teller jeg dem, er de talløse som sand, blir jeg ferdig, er jeg ennå hos deg.

Ransak meg, Gud, og kjenn mitt hjerte, prøv meg og kjenn mine tanker! SALMENES BOK 139, 1B-3.11-18.23

L | La oss i stillhet reflektere over vårt liv.

Stillhet

ELLER

L/ML | Vår Herre Jesus Kristus sier:

«Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand.»
Dette er det største og første budet. Men det andre er like stort: «Du skal elske din neste som deg selv.» **MATT 22, 37-39**

L | La oss i stillhet reflektere over vårt liv.

Stillhet

ELLER

Annen passende tekst. Forslag til alternative tekster finnes i Veiledning til askeonsdag.

Tekstlesningen avslutter med:

L | La oss i stillhet reflektere over vårt liv.

Stillhet

14 | Litani/Salme

Litani eller salme med kyrie-karakter fra Norsk salmebok (N13 980.1,2, 981, 982.1,2, 983.1,2, eller en egnet salme)

15 | Bønn

L | La oss be.

Barmhjertige Gud, du som formet oss av støv fra jorden, gi at denne asken blir et tegn, så vi vender om og følger deg, du som reiser oss opp til det nye livet ved Jesus Kristus.

A | Amen.

16 | Asketegning

Liturgen gir en kort praktisk forklaring av hvordan asketegningen vil foregå, herunder at asken kan tegnes på den enkeltes panne eller hånd. Den enkelte kan også tegne selv ved å ta aske på egen finger.

Liturgen avslutter forklaringen med ordene:

L | Kom og få askekorset tegnet.

Påtegningen kan skje i stillhet, eller liturgen kan si til den enkelte:

ENTEN

L | Menneske, husk at du er støv. Til støv skal du vende tilbake.

ELLER

L | Vend om og tro på evangeliet.

Under påtegningen kan det fremføres musikk og synges salmer.

Etter asketegningen sier liturgen:

ENTEN

L | Det står skrevet hos profeten Jesaja: Se, jeg gjør noe nytt. Nå spirer det fram. **JESAJA 43,19A**

ELLER

L | Paulus skriver til menigheten i Roma: Som Kristus ble reist opp fra de døde ved sin Fars herlighet, skal også vi vandre i et nytt liv. **ROM 6,4**

ELLER

L | Paulus skriver til menigheten i Filippi: Jeg er trygg på at han som begynte sin gode gjerning i dere, skal fullføre den – helt til Jesu Kristi dag. **FIL 1,6**

17 | Fadervår

Dersom det ikke er nattverd i gudstjenesten, avsluttes asketegningen med Fadervår.

IV. Nattverd

Her kan det feires nattverd.

V. Sendelse

18 | Velsignelse

ENTEN

Hilsen SALUTATIO

L | Herren være med dere.

M | Og med deg være Herren.

L | Herren velsigne deg og bevare deg. Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.

M | Amen. Amen. Amen.

ELLER

L | Ta imot velsignelsen

L | Herren velsigne deg og bevare deg. Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.

M | Amen. Amen. Amen.

Tre ganger tre bøtteslag.

19 | Utsendelse

Her kan følge:

ENTEN

L/ML | La oss gå i fred,

A | i Jesu Kristi navn.

ELLER

L/ML | Gå i fred. Tjen Herren med glede.

20 | Postludium/Utgangssalme/Utgangsprosesjon

ORDNING FOR OSKEONSDAG, nynorsk

1. Liturgisk ordning for oskeonsdag gir stort rom for lokal tilpassing og kan bli gjennomført i tråd med Ordning for hovudgudsteneste eller som ei kort kveldsgudsteneste.
2. Til osketeikning bruker ein ei blanding av oske og matolje. Oska må ikkje bli blanda med vatn, fordi dette dannar etsande lut.
3. Kyrkjerommet er ope ei stund før gudstenesta, med høve til å vera stille, tenna lys og be.
4. Som preludium kan det framførast vokal- eller instrumentalmusikk som svarar til dagens karakter. Til vanleg blir dette gjort som forspel til salmen.
5. Det kan vera prosesjon under preludiet, forspelet til første salme eller inngangssalmen. Prosesjonskross blir bore fremst i prosesjonen. Lys, tekstbok, og eventuelt brød og vin kan òg bli bore inn.

Kyrkjelyden står under eventuell prosesjon, ledd 2 | **Inngangssalme** og 3 | **Helsing**.

6. Under ledd 3 | **Helsing** kan det vere ei kort innleiing om fastetida.
7. Ledd med overskrift i kursiv kan bli utelate. Dette gjeld ledda 4 | **Påminning om livets forgjengelegdom**, 5 | **Bønerop KYRIE**, 6 | **Dagens bøn**, 7 | **Bibelsk salme/Salme**, 10 | **Truvedkjønning** og 13 | **Tekstlesing og stille stund** og 19 | **Utsending**.
8. Ledd 12 | **Syndsvedkjønning** kan bli flytta fram til samlingsdelen. I samlingsdelen finn syndsvedkjønninga eventuelt stad etter ledd 3 | **Helsing**
9. Ordning for skriftemålgudsteneste kan bli brukt i staden for Ordning for oskeonsdag. Ledd 16 | **Osketeikninga** kan eventuelt bli lagt inn i Ordning for skriftemålgudsteneste.

I. **Samling**

1 | **Førebuing**

Her eller etter 3 | Hilsen kan det være

Kort informasjon om dagens gudsteneste ved medliturg eller liturg.

Kort stille stund

Tre klokkeslag

2 | **Inngangssalme eller introitus**

3 | **Helsing**

ENTEN

L | Nåde være med dykk og fred frå Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.

ELLER

L | Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærleik og Den heilage andens samfunn være med dykk alle.

ELLER

L | I namnet åt Faderen og (+) Sonen og Den heilage ande.

ELLER

L | I namnet åt Faderen og (+) Sonen og Den heilage ande: Vår skapar, frigjerar og livgjevar.

Kyrkjelyden set seg.

4 | **Påminning om livets forgjengelegdom**

ENTEN

ML/L | La oss høyra kva Forkynnaren skriv om livet:

Alt har si tid, det er ei tid for alt som hender under himmelen:

ei tid for å fødst, ei tid for å døy,

ei tid for å planta, ei tid for å riva opp,

ei tid for å gråta, ei tid for å le,

ei tid for å sørgja, ei tid for å dansa,

ei tid for å leita, ei tid for å mista,

ei tid for å gøyma, ei tid for å kasta,

ei tid for å riva sund, ei tid for å sy i hop,

ei tid for å teia, ei tid for å tala.

Alt gjorde han vakkert, kvar ting til si tid.

Ja, alle tider har han lagt i hjartet deira.

Likevel kan ikkje mennesket fatta det Gud har gjort frå den første tid til den siste. Eg skjønna at alt Gud gjer, står gjennom alle tider.

Ingen kan leggja noko til, og ingen kan trekkja noko frå. **FORKYNNAREN 3, 1-2.4.6-7.11.14A**

ELLER

ML/L | La oss høyra kva profeten Jesaja skriv om livet:

«Alle menneske er gras, all deira truskap er som blomen på marka. Graset tørkar bort, blomen visnar når Herrens ande blæs på han. Sanneleg, folket er gras. Graset tørkar bort, blomen visnar, men ordet frå vår Gud står evig fast.» **JESAJA 40, 6B-8**

5 | Bønerop KYRIE

6 | Dagens bøn

ENTEN

L/ML | Lat oss alle be.

Miskunnsame Gud, du set oss fri frå synd og forgjengeligdom. Vi bed deg: Lær oss å halde faste slik du vil. Gjer oss utholdande i bøn, trufaste i kjærleik og heilhjarta i kamp for rettferd. Gje verda håp ved Jesu Kristi kross. Gud, vi bed deg, du som med Jesus Kristus og Den heilage ande lever og råder, éin sann Gud frå æve til æve.

A | Amen.

ELLER

Lokalt utforma bøn

II. Ordet

7 | Bibelsk salme/Salme

Her følgjer bibelsk salme eller ein annan salme.

Dersom Salme 51 ikkje blir brukt som Bibelsk salme her, blir salmen nytta som syndsvedkjenning i ledd 12 | **Synsvedkjenning.**

8 | Tekstlesing

Her kan ein lese ein av kyrkjeårets tekster for oskeonsdag, ein av tekstane som er foreslått i Rettleing for oskeonsdag eller ein annan høveleg tekst.

Lesinga blir innleidd med:

ML | Det står skrive i/hos ...

Lesinga sluttar med:

ML | Slik lyder Herrens ord.

9 | Preike

Predikanten preikar over ein av tekstane som blir lese i gudstenesta.

10 | Truvedkjenning

11 | Salme

12 | Syndsvedkjenning

L | La oss sanna syndene våre.

DERSOM SALME 51 IKKJE BLIR BRUKT I LEDD 7 | **BIBELSK SALME/SALME:**

A | Ver meg nådig, Gud, i din kjærleik, stryk ut mitt brot i di store miskunn! For mine brot kjenner eg, mi synd står alltid for meg . Sjå, du gler deg over sanning i mitt indre, du lærer meg visdom i det løynde. Gud, skap i meg eit reint hjarte, gjev meg ei ny og stødig ånd! SALME 51, 3.5.8.12

ELLER

Ein av syndsvedkjenningane frå Ordning for hovudgudsteneste (A-D)

III. Bøn og osketeikning

Sjå Rettleiing for oskeonsdag for refleksjonar rundt osketeikning, mellom anna om kva liturgen må vera merksam på i samband med berøring og deltaking.

13 | Tekstlesing og stille stund

Tekstlesing og stille stund blir tilpassa lokale forhold.

ENTEN

L/ML | Det står skrive i Salmane:

Herre, du ransakar meg og du veit –du veit om eg sit eller står, på lang avstand kjenner du mine tankar. Om eg går eller ligg, ser du det, du kjenner alle mine vegar.

Eg kan seia: «Lat mørkret løyna meg og lyset omkring meg bli natt.» Men mørkret er ikkje mørkt for deg, natta er lys som dagen, mørkret er som lyset. For du har skapt mine nyrer, du har vove meg i mors liv. Eg takkar deg for at eg er så underfullt laga. Underfulle er dine verk, det veit eg godt. Knoklane mine var ikkje skjulte for deg då eg vart laga i løynd og voven djupt i jorda. Auga dine såg meg då eg var eit foster. Alle dagar er skrivne opp i di bok, dei fekk form før éin av dei var komen. Dine tankar, Gud, er dyrebare for meg, summen av dei er ufatteleg! Tel eg dei, er dei tallause som sand, blir eg ferdig, er eg enno hos deg.

Ransak meg, Gud, og kjenn mitt hjarte, prøv meg og kjenn mine tankar! **SALMANE 139, 1B-3.11-18.23**

L | La oss vere stille og reflektere over livet vårt.

Stille stund

ELLER

L/ML | Vår Herre Jesus Kristus seier:

«Du skal elska Herren din Gud av heile ditt hjarte og av heile di sjel og av alt ditt vit.»

Dette er det største og første bodet. Men det andre er like stort: «Du skal elska nesten din som deg sjølv.» På desse to boda kviler heile lova og profetane. **MATT 22, 37-39**

L | La oss vere stille og reflektere over livet vårt.

Stille stund

ELLER

Annan høveleg tekst. Forslag til alternative tekstar finst i Rettleiing til oskeonsdag.

Tekstlesinga sluttar med:

L | La oss vere stille og reflektere over livet vårt.

Stille stund

14 | Litani/Salme

Litani eller salme med kyrie-karakter frå Norsk salmebok (N13 980.1,2, 981, 982.1,2, 983.1,2, eller ein eigna salme).

15 | Bønn

L | La oss be.

Miskunnsame Gud, du som forma oss av støv frå jorda, gje at denne oska blir eit teikn, så vi vender om og følgjer deg, du som reiser oss opp til det nye livet ved Jesus Kristus.

A | **Amen.**

16 | Osketeikning

Liturgen gir ei kort praktisk forklåring av korleis osketeikninga vil gå føre seg, mellom anna at oska kan bli teikna på panna eller handa til kvar einskild. Den einskilde kan også teikne sjølv ved å ta oske på eigen finger.

Liturgen sluttar forklåringa med orda:

L | Kom og få oskekrossen teikna.

Påteikninga kan skje stille, eller liturgen kan si til kvar einskild:

ENTEN

L | Menneske, hugs at du er støv. Til støv skal du vende attende.

ELLER

L | Vend om og tru på evangeliet.

Under påteikninga kan det bli framført musikk og sunge salmar.

Etter osketeikninga seier liturgen:

ENTEN

L | Det står skrive hjå profeten Jesaja: Sjå, eg gjer noko nytt. No spirer det fram. **JESAJA 43,19A**

ELLER

L | Paulus skriv til kyrkjelyden i Roma: Slik Kristus vart oppreist frå dei døde ved sin Fars herlegdom, skal vi òg vandra i eit nytt liv. **ROM 6,4**

ELLER

L | Paulus skriv til kyrkjelyden i Filippi: Eg er viss på at han som tok til med si gode gjerning i dykk, skal fullføra henne – heilt til Jesu Kristi dag. **FIL 1,6**

17 | Fadervår

Dersom det ikkje er nattverd i gudstenesta, bli osketeikninga avslutta med Fadervår.

IV. Nattverd

Her kan det bli feira nattverd.

V. Sending

18 | Velsigning

ENTEN

Helsing SALUTATIO

L | Herren være med dykk.

M | Og med deg være Herren.

L | Herren velsigne deg og vare deg. Herren late sitt andlet lysa over deg og vere deg nådig. Herren lyfte sitt åsyn på deg og gje deg fred.

M | Amen. Amen. Amen.

ELLER

L | Ta imot velsigninga.

L | Herren velsigne deg og vare deg. Herren late sitt andlet lysa over deg og vere deg nådig. Herren lyfte sitt åsyn på deg og gje deg fred.

M | Amen. Amen. Amen.

Tre gonger tre bøneslag.

19 | Utsending

Her kan følgja:

ENTEN

L/ML | Lat oss gå i fred,

A | i Jesu Kristi namn.

ELLER

L/ML | Gå i fred. Ten Herren med glede.

20 | Postludium/Utgangssalme/Utgangsprosesjon

DEN NORSKE KIRKE
Kirkemøtet 2024

Vedtak

.....

komitéleder

.....

saksordfører